

Извештај о пословању Завода за културу војвођанских Русина за 2024. годину

Завод за културу војвођанских Русина је у 2024. години располагао са 11,385,952.47 динара. Део средстава у суми од 235,952.47 динара пренет је из 2023. године из средстава АП Војводине. Покрајинска Влада је Заводу за редовну делатност уплатила средства у износу од 11.000.000,00 динара. Заводу је први прилив средстава од стране Покрајине доспео у фебруару 2024. године.

Пројекти на којима је Завод учествовао у 2024. години и обезбедио додатна средства су:

1. Национални савет – Музејска збирка у Р.Крстур, 150.000,00 динара

Плате и накнаде

Трошкови бруто зарада, пореза и доприноса за Сашу Сабадоша, директора по уговору о раду за целу годину, Марину Хома, Сарадницу за унапређивање делатности установе културе, као и Валентина Колошњаји, Организатор културних активности, по уговору о раду за период од августа до децембра, износили су 4,251,967.35 динара. Путни трошкови запослених износе 62,005.50 динара.

Стални трошкови

Трошкови мобилног телефона директора на годишњем нивоу износе 24.000,00 динара (по Одлуци Управног одбора Завода).

Трошкови Интернета и фиксног телефона на годишњем нивоу износе 36,908.91 динара.

Трошкови платног промета за 2024. годину износе 17,741.32 динара.

Набављена опрема у 2024. години износи 370,000.00 динара.

Укупно за редовну делатност из средстава текуће године је потрошено 4,762,623.08 динара и 3,380.96 динара из пренетих средстава.

ПРОГРАМСКА СРЕДСТВА

Информационо-документациони програм

2.1.1. Сређивање и дигитализација збирки фотографија и архивских фондова и збирки

Средства опредељена у овој ставци су потрошена на набавку адекватног смештаја за инвентарисане стаклене плоче на којима се налазе негативи фотографија из радионице Будински у Руском Крстуру у виду металног архивског фиокара. Осим тога, у оквиру ове ставке инвентарисано је око 200 фотографија из збирки фотографија Хавријила Раца и Љубомира Међешија. За потребе излагања и смештаја предмета из заводских збирки купљене су две изложбене витрине које су већ искориштене за излагање примерака русинске штампе из прве половине 20. века поводом 100-годишњице листа „Руски новини“ и 80-годишњице листа „Руске слово“.

Потрошена средства за овај програм износе: 247,660.88 динара

Развојно-истраживачки програм

2.2.1. Ревизија музејске збирке у Р. Крстуру

Музејска збирка у Руском Крстуру настајала је у периоду 1973-1976. године, свесрдним залагањем локалне самоуправе, као и установа културе, а пре свега Дома културе Руски Крстур, Друштва за русински језик, књижевност и културу, као и тадашњег Војвођанског музеја (данас Музеја Војводине). Вишегодишњи рад стручњака, као и русинских ентузијаста, резултирао је 1976. године сталном изложбом у просторијама Дома културе у Руском Крстуру, као и каталогом изложбе. Аутор поставке и каталога био је Љубомир Међеши, етнолог у тадашњем Војвођанском музеју. Током 45 година поставка је доживела велике трансформације: измештена је у простор Основне школе „Петро Кузмјак“, тзв. Замак, у смањеном обиму, јер је број експоната у односу на списак који је у Каталогу, знатно измењен. У 2024. години је довршено инвентарисање предмета и сачињен је рукопис каталога музејске збирке.

Потрошена средства за овај програм износе: 300.000,00 динара

2.2.2. Иновативни процеси у русинистици

Завод за културу војвођанских Русина се убрзо после свог оснивања укључио у процес развоја науке о русинском језику и књижевности. Резултати тих активности били су манифестовани кроз издавачку делатност Завода и то преко Русинско-српског речника (2010), Речника русинског народног језика у два тома (2017), Правописа русинског језика са правописним речником (2022), Енглеско-русинског речника (2022) као и бројним објавеним мастер радовима из едиције „Иновације – Владимир Гарјански“. Овај процес се наставио и са новом едицијом допуњених докторских дисертација из области русинистике чија је прва књига монографија др Ане Римар Симуновић под именом „Мит о завичају у стваралаштву Михајла Ковача“. Овим издањем ауторка и Завод су додатно обогатили корпус публикација које се баве изучавањем русинске књижевности.

Потрошена средства за овај програм износе: 33,980.00 динара

Презентација русинске културе

2.3.1. Национални празник Русина

Носилац пројекта Централне прославе Националног празника Русина је Завод који највећим делом и сноси трошкове организације прославе. За ову годину било је потребно покрити трошкове организације Централне прославе која се одржала у сали Задружног дома у Ђурђеву, која је обухватала вечерње у Цркви Рођења Пресвете Богородице у Ђурђеву, етно-стола у просторијама гркокатоличке парохије, организацију и реализацију изложбе избора музејских предмета и архивске грађе из збирке „Руска одлога“ која ће се одржати у просторијама Русинске школе у том месту, те организацију директног преноса програма на РТВ2 и РНС3. Из буџетских средстава за 2024. годину финансиран је и део активности везаних за обележавање Националног празника Русина 2025. године.

Потрошена средства за овај програм износе: 782,213.13 динара

2.3.2. Сусрети у Заводу за културу војвођанских Русина

У оквиру ове ставке релаизовано је више програма: сусрет са Ђуром Лаћакком поводом 90-годишњице његовог рођења, обележавање 120 година објављивања прве збирке уметничке поезије на русинском језику и 100 година прве русинске драме, вече под именом „Са културом на ти“ посвећено стваралаштву Михајла Ковача као и представљање издавачке делатности Савеза Русина Републике Хрватске. Како би овакви програми убудуће били садржајно богатији, купљен је и електрични клавир са циљем одржавања музичких програма, али и подршке русинској деци и младим Русинима заинтересованим за музику.

Потрошена средства за овај програм износе: 20,000.00 динара

Програм за сарадњу

2.4.1. Развијање и подстицај креативности и очувања културног идентитета на локалу

Остварена је планирана финансијска подршка културно-уметничким друштвима, организацијама и институцијама, односно оним субјектима у култури који се баве русинском културом, односно програма и пројеката очувања, неговања, презентације и развоја културе и уметности русинске заједнице у Републици Србији. У оквиру овог пројекта пружена је подршка у процесу писања пројекта, осмишљавања тема, активности, система евалуације и правдања трошкова, чиме су кадрови у русинским удружењима оспособљени за писање пројектних предлога и ка другим донаторима. Подршка програмима и пројектима је извршена на основу јавног Конкурса који је Завод расписао, а средства су расподељена на основу мишљења стручне комисије и Управног одбора Завода. Средства су одобрена за десет пројеката из области неговања традиционалне културе, а из области савременог културног стваралаштва одобрена је финансијска помоћ за девет пројеката.

Потрошена средства за овај програм износе: 1.300.000,00 динара

2.4.2. Репрезентација фестивала "Ружова заградка"

Фестивал „Ружова заградка“ је традиционални фестивал русинских песама компонованих у народном духу, који обогаћује радијску фонотеку и програме Радио НС и Телевизије Војводине новим музичким записима музичког стваралаштва Русина у Републици Србији. Завод традиционално подржава од самог оснивања репрезентативни део овог фестивала.

Потрошена средства за овај програм износе: 49,928.79 динара

2.4.3. Сарадња са НИУ „Руске слово“ у области издавачке делатности

Партнерски однос Завода за културу војвођанских Русина са Новинско-издавачком установом „Руске слово“ присутан је још од најранијих дана постојања Завода. Издаваштво је област културне делатности која је за русинску заједницу од кључне важности самом чињеницом да постоји већ готово 120 година, али и са бројним резултатима које је издавачка делатност Русина на овим просторима дала на пољу афирмације русинске књижевности, научно-истраживачког рада и образовања, као и видљивости на националној и међународној културној сцени. Средства која смо определили су утрошена на реализацију следећих издања:

1. Јулијан Тамаш, „Река Мономах – аутобиографски роман“ (Јулијан Тамаш, „Рика Мономах – аутобиографски роман“) – превод са српског на русински језик
2. „Писма владике Дионисија Њарадија митрополиту Андреју Шептицком“ („Писма владике Дионизия Нярадия митрополитови Андрию Шептицкому“)
3. о. Михајло Малацко, „Блаженства и стереотипи“ (о. Михайло Малацко, „Блаженства и стереотипи“) – књига есеја
4. Никола Н. Цап, „Костељник и друге теме“ (Микола М. Цап, „Костељник и други теми“)

Потрошена средства за овај програм износе: 260.000,00 динара

2.4.4. Обележавање 150-годишњице рођења владике Дионизија Њарадија

Дана 1. децембра 2024. у просторијама Завода за културу војвођанских Русина одржан је научно-стручни симпозијум „Владика Дионизије Њаради: живот и дело“ у сарадњи са Епархијом св. Николаја. Представљено је десет радова који су се бавили животом и стваралаштвом овог значајног гркокатоличког јерарха и русинског националног вође.

Потрошена средства за овај програм износе: 49,948.00 динара

Трошкови програмских активности

Трошкови канцеларијског материјала и опреме износе 25,000.00 динара.

Трошкови репрезентације и средства за хигијену износе 37,124.14 динара.

Трошкови за одржавање пословног простора износе 274,874.40 динара.

Редовне претплате износе 239,814.47 динара.

Консултантске услуге износе 1,329,600.00 динара.

Остали програмски трошкови износе 189,224.00 динара.

Управни и Надзорни одбори Завода састајали су се редовно и доносили одлуке о актима везаним за сам рад и редовну делатност Завода. Управни одбор је у 2024. години одржао укупно 4 редовне седнице и 3 електронске седнице, а Надзорни одбор је имао своју редовну седницу коју одржава сваке године. Укупни трошкови Управног и Надзорног одбора: састанци, паушали и путни трошкови су износили 167,923.64 динара. Паушали су исплаћивани у складу са правилником и Уредбом коју је Влада АП Војводине донела, а путни трошкови су се обрачунавали у висини од 10% цене погонског горива по пређеном километру.

Укупно за програмску делатност из средстава текуће године је потрошено 5,307,291.45 динара и 232,571.51 динара из пренетих средстава.

НАМЕНСКА СРЕДСТВА

3.1. Национални савет – Музејска збирка у Р.Крстуру

Овим средствима је финансиран наставак процеса ревизије Музејске збирке Руски Крстур.

Укупно потрошена наменска средства у 2024. години износе 150,000.00 динара.

Укупни расходи износе 10,455,867.00 динара, од чега су 10,305,867.00 динара која су исплаћена од средстава које финансира АП Војводина, а 150,000.00 динара од Националног савета русинске националне мањине.

СРЕДСТВА ДОБИЈЕНА НА КОНКУРСИМА

1. Град Нови Сад – Обреди прелаза код војвођанских Русина, 100.000,00 динара

У складу са додељеним износом, обављени су следећи послови: обављено је путовање у Руски Крстур где се у просторијама налазе необрађени стаклени негативи ради преузимања истих, извршено је чишћење, а затим и дигитализација 83 стаклена негатива. Одговорно лице за пројекат је извршило инвентарисање поменутих дигитализованих фотографија, укупно 83 комада.

2. Град Нови Сад – Мит завичаја у стваралаштву Михајла Ковача, 100.000,00 динара

Реализовани пројекат представља допуњену докторску дисертацију др Ане Римар Симуновић која се кроз књижевно стваралаштво једног од најзначајних русинских писаца, Михајла Ковача (1909-2005) бави једним од најважнијих идентитетских питања за русинску заједницу, а то је завичај. Ова публикација је од великог значаја за развој русинистике као вероватно прве научне дисциплине која је формирана и успостављена на Универзитету у Новом Саду, као и украјинистике и науке о књижевности уопште. Одобреним средствима, као и средствима која је Завод издвојио из властитог буџета реализовани су трошкови хонорара за ауторку, техничке припреме и дизајна корица, као и штампање ове изузетно значајне публикације.

3. Буџетски фонд за националне мањине за програме и пројекте из области културе – Векови русинске културе руком исписани, 400.000,00 динара

Средства за овај пројекат су обезбеђена у децембру 2024. године и реализација ће се догодити током 2025. године у виду рестаурације матичних књига из гркокатоличке парохије у Ђурђеву.

Саша Сабадош, директор
Завода за културу војвођанских Русина

